

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Karla Šimky, JUDr. Jana Passera a JUDr. Milady Tomkové v právní věci žalobkyně: **I. D.**, zastoupená Mgr. Tomášem Šetinou, advokátem se sídlem Zeleného 803/13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. 6. 2009, č. j. 60 Az 66/2007 - 36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Zástupci stěžovatelky, advokátovi Mgr. Tomáši Šetinovi, **se určuje** na odměně za zastupování a na náhradě hotových výdajů částka 2856 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 16. 6. 2009, č. j. 60 Az 66/2007 - 36, zamítl žalobu podanou žalobkyní (dále jen „stěžovatelka“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „ministerstvo“) ze dne 29. 6. 2007, č. j. OAM-1-489/VL-20-19-2007, kterým byla zamítnuta stěžovatelčina žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle ust. § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“). Krajský soud dospěl k závěru, že stěžovatelka požádala o udělení mezinárodní ochrany kvůli nepříznivé ekonomické situaci plynoucí z nemožnosti získat ve vlasti dobře finančně ohodnocené zaměstnání a jejím cílem byla snaha o legalizaci pobytu v České republice, neboť zde chce žít a pracovat. Z hlediska uplatněných důvodů krajský soud ve shodě s ministerstvem konstatoval, že ani jeden z uvedených důvodů nelze podřadit pod některou z forem mezinárodní ochrany ve smyslu ust. § 12 a § 14a zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by totiž tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do s. ř. s. byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Nejvyšší správní soud tento neurčitý pojmu vyložil v rozhodnutí 1 Azs 13/2006 ze dne 26. 4. 2006: Přesahem vlastních zájmů stěžovatele, který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost bude dále přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je na místě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

Z výše uvedeného plyne, že je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájemem stěžovatele je však rovněž uvést, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Stěžovatelka v kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. namítala, že shledává vážná pochybení v řízení o azylu u všech státních orgánů, které v její věci rozhodovaly. Zejména má reálnou obavu z nuceného opuštění České republiky a návratu na Ukrajinu, kde jí hrozí vážné nebezpečí z politických důvodů. Nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem spatřuje v tom, že krajský soud shledal naplněným důvod podle ust. § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Krajský soud nepodřadil faktickou skutkovou podstatu pod ustanovení odůvodňující udělení azylu podle ust. § 14 zákona o azylu, podle něhož lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu. Pochybení ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. spatřuje v tom, že krajský soud vychází pouze ze skutečnosti, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze z důvodu nepříznivé ekonomické situace, ale nezohlednil reálnou obavu stěžovatelky z nuceného opuštění České republiky. Stížní důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. pak byl podle jejího názoru naplněn tím, že výrok krajského soudu nevychází z rozhodných skutkových okolností projednávaného případu. Zdůrazňuje, že se do české společnosti velmi dobře integrovala a chtěla by si zde doplnit vzdělání a žít zde řádným životem. Proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil, a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Ke stěžovatčným námitkám, jež míří především na nesprávné posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany Nejvyšší správní soud odkazuje na svoji konstantní judikaturu. Již v řadě svých rozhodnutích uvedl obecné aspekty posuzování zákonných podmínek pro udělení azylu a možností přezkumné činnosti správních soudů. Opakovaně judikoval (např. rozsudek ze dne 26. 7. 2006, sp. zn. 7 Azs 81/2006, dostupný na www.nssoud.cz), že Nejvyšší správní soud vychází při svém rozhodování z toho, že poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců tak, jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Institut azylu je konstruovaný za účelem poskytnutí ochrany tomu, kdo z důvodů v zákoně stanovených pocituje oprávněnou obavu z pronásledování ve státě, jehož je občanem. Azyl jako právní institut není, a ani a nikdy nebyl, univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávním postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 3. 2004, sp. zn. IV. ÚS 12/04). Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je proto aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů. Tímto institutem je chráněna pouze nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv jsou natolik závažné, že by na ně také bylo možno nahlížet jako na pronásledování.

Ve vztahu k povinnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany uvést veškeré podstatné skutkové okolnosti, které správní orgán posléze hodnotí jako podklad pro rozhodování, Nejvyšší správní soud poukazuje na rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 27/2003 - 48, dostupný na www.nssoud.cz, podle něhož „neuvádí-li žadatel o azyl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, jde o žádost zjevně nedůvodnou, již lze zamítnout podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu při dodržení lhůty uvedené v § 16 odst. 3 tohoto zákona.“ Za pronásledování ve smyslu ust. § 12 zákona o azylu je nutno považovat pouze takové ohrožení života či svobody, které je trpěné, podporované či prováděné státní mocí, nikoliv takové negativní jevy, které státní orgány cíleně potírají a čelí jim. Obsah spisu nesvědčí tomu, že by stěžovatelka byla v tomto smyslu pronásledována. Naopak v průběhu celého správního řízení poukazovala pouze na ekonomicky nepříznivou situaci ve vlasti a jako důvod jejího opuštění uvedla jen potíže s hledáním zaměstnání, které by bylo lépe finančně hodnocené a s tím související nedostatek prostředků na obživu a na další vzdělávání. Ve vztahu k důvodům uváděným stěžovatelkou v průběhu správního řízení a v žalobě, Nejvyšší správní soud odkazuje na svou konstantní a vnitřně jednotnou judikaturu k této otázce. Například v rozsudku ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003 - 43, dostupný na www.nssoud.cz, Nejvyšší správní soud konstatoval, že „v žádosti o udělení azylu opakovaně uváděné ekonomické důvody (nedostatek finančních prostředků, nemožnost sehnat práci) a skutečnost, že politický režim v jeho domovském státě neumožnil žadateli jeho politický rozvoj, nezakládají samy o sobě odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.; tyto důvody nelze kvalifikovat ani jako politické přesvědčení, a to zejména tehdy, jestliže žadatel nebyl nikdy členem politické organizace a ani jinak se politicky neangažoval“.

Ke stěžovateličtě námitce vztahující se k posouzení její situace jako důvodu hodného zvláštního zřetele ve smyslu ust. § 14 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud rovněž poukazuje na svou konstantní judikaturu, zejména na rozsudek ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 - 54, dostupný na www.nssoud.cz, podle něhož „obtěžte žadatele o azyl stran obživy či možností seberealizace v zaměstnání nelze bez přistoupení dalších okolností hodných zvláštního zřetele vnímat jinak, nežli jako důvody ekonomické, nepostačující k udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ze znění zákona č. 2/2002 Sb.“ V této souvislosti lze rovněž poukázat na rozsudek ze dne 10. 2. 2004, č. j. 4 Azs 35/2003 - 71, dostupný na www.nssoud.cz, v němž byl vysloven právní názor, že „zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné (§ 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu), znamená, že neproběhlo dokazování ke zjištění existence důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Protože neexistence těchto důvodů je podmínkou rozhodování podle § 14 zákona o azylu (humanitární azyl) i podle § 13 zákona (sloučení rodiny), nemůže správní orgán tímtež rozhodnutím vyslovit, že se azyl podle § 13 nebo podle § 14 neuděluje“. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka žádné jiné než ekonomické důvody pro podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvedla, nelze otázku udělení humanitárního azylu posoudit jinak, než jak je uvedeno v citované judikatuře.

Pokud jde o stížní námitku týkající se ust. § 14a zákona o azylu, v níž stěžovatelka až v kasační stížnosti poukazuje na nebezpečí spojené s nuceným návratem na Ukrajinu, kde jí hrozí vážné nebezpečí z politických důvodů, Nejvyšší správní soud konstatuje, že tuto námitku neuplatnila v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohla, a proto je nepřijatelná ve smyslu ust. § 104 odst. 4 s. ř. s.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti a krajský soud při svém rozhodování postupoval ve smyslu této judikatury. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

Proto Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost jako nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3 věty první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

Stěžovatelce byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát Mgr. Tomáš Šetina, a podle ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle ust. § 7 a § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „vyhláška“) s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky, náleží advokátovi odměna za jeden úkon právní služby v částce 2100 Kč (písemné doplnění kasační stížnosti) a podle § 13 odst. 3 vyhlášky náhrada hotových výdajů v částce 300 Kč, celkem tedy 2400 Kč. Nejvyšší správní soud nepřiznal zástupci odměnu za převzetí a přípravu zastoupení, neboť neprokázal ve smyslu ust. § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky první poradu s klientem. Vzhledem k tomu, že zástupce doložil

osvědčení o registraci plátce daně, byla tato částka v souladu se zákonem č. 235/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, navýšena o 456 Kč (19 % daň z přidané hodnoty), tedy na celkovou výši 2856 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. října 2009

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu